

Willard Lundstedt – Den ofrivillige konstnären

Sundsvalls museum, Galleriet, till 12 maj
Explosiv uttrycks kraft

Att gå in i galleriet där den retrospektiva utställningen med verk av timråkonstnären Willard Lundstedt (1929–2004) huserar är som att bli överfallen av en nästan bedövande uttrycks kraft. Med frustande energi tar han sig an omvärlden som den ter sig för honom. Perspektivet är arbetarens och amatörens, utan särskild konstutbildning.

Han målar, han tecknar, han bygger installationer av skrot och överblivet material från industrialismens värld. Det är som om allt han ser och hör fångas upp av en obändig kreativitet, processas och kommer ut i gestaltad form.

Vem var han, vad drev honom? Jag letar på Internet. Willard Lundstedt verkar vara i det närmaste ogooglingsbar men det finns några saker. Han var arbetare, jobbade på Östrandsfabriken. Ett av hans välkända verk är installationen, eller skulpturen, Hockeyhistoria i rondellen utanför ishallen i Timrå. Den skapades inför Ungdomsolympiaden i vintersport som hölls i Sundsvall och Timrå 1977. Verket består av en sex meter lång massaskruv från Östrand till vilken fem hockeyklubbor, målade i de fem olympiska ringarnas färger, har kopplats.

Ett annat verk som många sett är Sundsvallsstrejken 1879. Där får kraftiga järnvägsspikar gestalta de strejkande arbetarna där de står och lyssnar till en talare, också han formad av en spik. Det är någonting med uttrycket i spikarna. Som om de är okrossbara och omöjliga att stoppa. Skulpturen brukar stå i Sundsvalls bibliotek och har lånats därifrån.

I utställningen visas också måleri i olika tekniker. En ensam man skjuter en spark uppför en oskottad backe. Bredvid honom en skylt med texten "Här slutar allmän väg". I en annan, svartvit bild, kanske ett tryck av något slag, cyklar en ensam man fram genom granskogen. Han har hög fart, kan det vara konstnären själv, i ur och skur på väg till skiftet på fabriken?

Något som ser ut att vara ett självporträtt visas också, ett åldrat ansikte, en betraktare, vars blick är både kallt iakttagande och sorgsen när han ser på världen. Här finns också en gestaltning av 11 septemberattackerna mot New York med en brinnande skyskrapa och människor som ropar ut sin ångest. I den finns en tydlig referens till Edward Munchs Skriet. Willard Lundstedt hade koll på konsthistorien och tvekade inte att hämta impulser från andra.

En märklig akvarell har en bakgrundsbild bestående av den svenska flaggans blågula kors, men det är ställt på höjden i stället för att ligga ner, och fram över korset väller aggressiva människor med gapande munnar. De har rovdjurständer och uttrycker ilska, förtvivlan och rädsla.

De flesta verken i denna utställning har lånats från Timrå kommun och från släktingar. Någon verksförteckning finns inte och det saknas namn på målningarna.

Text och foto: Karin Kämsby
Volym 2013-03-30